

**Paksa: MGA NAPAPANAHONG ISYUNG LOKAL AT NASYONAL
Pangkalusugan, Transportasyon at Edukasyon**

I. OBJECTIVE:

Sa pagtatapos ng aralin, ang mga mag-aaral ay inaasahang:

1. Naipapaliwanag ang nais iparating ng larawan patungkol sa nangyayari sa lipunan;
2. Nakasusulat ng isang posisyong papel kaugnay sa mga isyung panlipunan, at;
3. Mapalalim ang pagpapahalaga sa iba't ibang karanasan na pinagdadaanan ng bawat Filipino.

II. PRELIMINARY ACTIVITY

Panuto: Basahin ang Spoken Word Poetry at Sagutan ang mga tanong sa ibaba.

Sa ating lipunan, may napapansin ka ba na kakaiba
Dahil ako napakarami na
Tulad ng mga walang katapusang kaguluhan,
Hindi matapos tapos na hindi pagkakaunawaan
Higit sa lahat,
Ang aspeto ng mamamayan dito sa ating lipunan
Kasi, Dito sa ating lipunan
May mga taong walang kwenta, wala ng magaw
Kundi hilahin ka pababa , Mga chismoso't chismosa
Na daig pa ang CCTV, Kapag iistorya ang nakitang
Pangyayari , Pero lahat ng yun ay
PURO KALOKOHAN, at mga mapanghusga
Na ang Sarap ibalibag ang mukha
Kala mo naman perpekto sila
Kapag ang isang tao nakitang tattoo
Isa ka ng adik ng walang ginagawa
Kundi tumira ng shabu
Dito, Pag nakshorts ka, Pokpok kana
Mala Audrey ka pa
Dito, kapag mababa ang iyong marka o
grado,, sasabihin na nila na
Wala kang kwentang tao, inshort BOBO
Dito pag alam nilang mas magaling ka, kesa sa kanila

kesa sa kanila,
Mas pabibo ka lang talaga
Pero mas kilala mo ng sarili mo /sarili ko
At isigaw na kaya ko ito!
Hinding hindi ako magpapaapekto
Huwag, silang pakinggan
dahil alam natin ang katotohanan
Iyan, ang mga katagang aking
binibitawan , pag ako'y hinuhusgahan
Ating lipunan
Madali ba tayong maimpluwensyahan
O talagang ipinapakita lang natin
kung gaano kababa ang ating
Pinanggalingan
Ang kabataan tayo'y
Na pag-asa ng Bayan, pero bakit
dumagdag pa tayo, sa problema ng
ating lipunan, na lubhang nahihirapan
Hindi na alam ang gagawin kung paano
tayo kontrolin, masakit man isipin, kaya
Ang ating lipunan, Ano na?
May pag-asa pa ba

Gabay na Tanong:

1. Ano ang nais Ipahiwatig ng Spoken Poetry? _____

2. Ano ang nangyayari sa lipunan ngayon? _____

III. LESSON PROPER

4.1 PANGKALUSUGAN

Mahal magkasakit sa panahon ngayon. Kapag dinapuan ka ng sakit apektado lahat ng aspekto sa loob ng tahanan lalo na kung ikaw ay padre de familia. Kapag ikaw ay nagkasakit, siguradong di ka makakapasok sa trabaho, kapag di ka nakapasok walang sasahurin, walang pantustos sa pangangailangan sa bahay tulad ng pagkain at edukasyon ng anak. Kaya marapat na ito'y pakaingatan. Katulad sa pabahay ay mayroon ding ahensiya ng gobyerno na namamahala dito. Ito ang Department of Health (DOH). Layunin ng DOH na magpatupad ng mga proyekto na makatutulong at makabubuti para sa mamamayan ng Pilipinas hinggil sa usapin ng kalusugan, Ngunit Paano kung ang inaasahan nating tagapangalaga ng kalusugan ang siyang magdadala sa kamatayan.

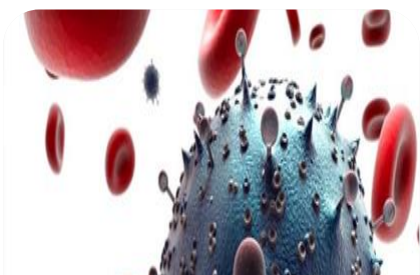
1. DENGAXIA

Naging dominante ang isyu ng Dengue sa administrasyon Ni dating Pangulong Benigno "Noy" Aquino III na nagkaroon Ng maraming biktima. Kaya ang naging solusyon ng Department Of Health ay ang Dengue Vaccine na mula sa Sanofi Pharmaceutical Company sa Italy na makakaiwas sa paglaganap ng dengue. Ayon Kay Dave Arthur Robredo, isang biologist, ang naging problema ay kasalukuyan pang inaaral at huli na ng nadiskubre na kapag ang tinurukan ng dengvaxia ay hindi pa nagkakaroon ng dengue ay mas nagiging malala ang makukuhang dengue. Ang isa pang problema ay ang pamilya ng mga namatay na bata na naturukan ng dengvaxia ay isinisi ito sa DOH.

2. HIV/AIDS

Ang HIV (Immune Immunodeficiency Virus) at AIDS (Acquired

Immune Deficiency Syndrome) ay may malaking pagkakaiba. Ang HIV ay ang mismong virus na unang nakukuha na nagdudulot sa sakit na kung tawagin ay AIDS. Ang AIDS naman ay ang malalang HIV. Dahil sa pag-atake ng HIV sa memory T-cells na responsible sa immune system kaya hihina ang resistensya ng tao nang hindi namamalayan. Ayon kay Robredo na totoo na wala pang gamot ang nadidiskubre para sa HIV ngunit mali ang iniisip ng karamihan na ang HIV o AIDS ang dahilan kung bakit namamatay ang tao. Dahil ang totoo niyan ang papatay ay ang ibang sakit na dadapo dahil ang tanging epekto ng AIDS ay papahinain ang immune system.

Saan nakukuha ang HIV

Ang sanhi ng HIV ay virus na kung tawagin ay *Retrovirus* na makikita sa dugo, semlilya, breastmilk at iba pang likido ng katawan o body fluids. Hindi kasama ang laway dahil ang laway ay may enzymes na pumapatay ng mga bacteria ganon din sa paghalik maliban na lamang kung may sugat sa labi ay may kasamang duo sa paghalik.

1. Pakikipagtalik na may maraming kapareha o group sex. Ito ang pinakapangunahing sanhi ng HIV.
2. Hindi ligtas na pakikipagtalik na hindi gumagamit ng mga condom.
3. "Blood Transfusion" kapag ang dugong positibo sa HIV ay naisalin sa isang taong wala namang HIV.
4. Pagbubuntis din, halimbawa ang nanay ay positibo sa HIV pati ang magiging anak ay positibo na rin dahil pareho lang silang dugo at sa breastmilk.
5. Doble-doble na ang pagdami ng mga Pilipinong may HIV at AIDS sa bansa dahil hindi pa rin ganon ka-edukado ang mga Pilipino pagdating sa epekto at kung paano makakaiwas dito, Ayon pa rin kay Robredo.

TRANSPORTASYON

Isa sa mga pampublikong sasakya ang jeepney na madalas at popular sa masa. Isa sa mga pampublikong sasakyan ang jeepney na madalas at popular na ginagamit ng mga Pilipino sa kanilang pang-araw-araw na buhay. Simula pagpasok sa trabaho, paaralan o kung saan mang-establisyimento ay jeepney ang madalas na makikita sa mga kalsada. Ito rin ang naging isang tampok na bagay sa Pilipinas na palaging sinusubukam ng mga turista dahil na rin sa makulay at magarbo nitong disenyo na ngayon ay may tugtugan pa at telebisyon para sa mga pasahero habang siksikan ng trapik.

1. JEEPNEY MODERNIZATION PROGRAM**“Jeepney Phase-Out”**

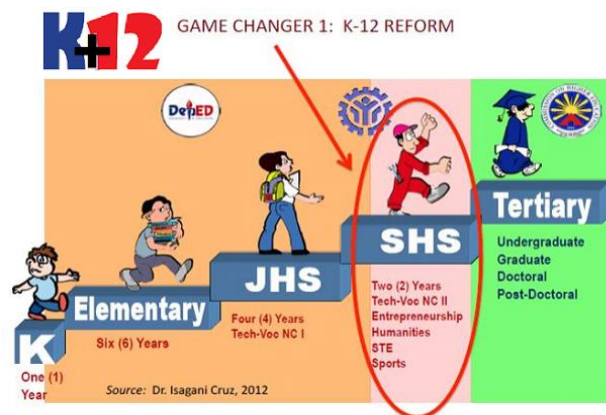
Isang proyekto na naglalayong unti-unting palitan ang mga jeepney na tumagal ng 15 taon o pataas ng makabagong electronic jeepney. Sa panukalang ito ay maraming operators ang tutol sa proyekto. Iginigiit nila na ang naturingang phase-out ay magdudulot ng kawalan ng trabaho ng mga operator at hindi lang mga operator ang maaapektuhan maging ang mga franchisers din, dahil sa kakulangan ng kanilang kakayahan na magprangkisang muli dahil milyon-milyong halaga upang magkaroon ng mga bagong yunit

EDUKASYON

Isa sa pinakanatatanging yaman ang edukasyon na hindi mananakaw ninoman, ito ang pinaniniwalaan ng karamihan na pamana ng mga magulang sa kanilang mga anak. Kaya kahit anong hirap at pagkayod kumita lamang ng pera pantustos sa mga gastusin sa eskwela ng anak.

K-12 CURRICULUM (R.A No. 10533)

Naglalayong dagdagan pa ng 2 taon ang sekondarya. Nais na itong simulan noong taong 2013, mula sa 10 taon ay magiging 12 taon ang pag-aaral. Isa ang Pilipinas sa tatlong bansa na hindi gumagamit ng ganitong kurikulum kasama ang Angola at Dyibouti. Ang layunin ng kurikulum ay maging handa tayo sa pakikipagsapalaran saan mang panig ng mundo.

IV. ANALYSIS, APPLICATION, AND EXPLORATION

Panuto. Basahin at unawain mabuti ang bawat tanong. Isulat ang **TAMA** kung ang pahayag ay wasto at **MALI** kung ang pahayag ay hindi wasto.

1. Ang dengvaxia ay isang bakuna na maaaring maging lunas sa dengue.
2. Isang proyekto ng pamahalaan ang Jeepney Phase-out na naglalayong unti-unting palitan ang mga jeepney na tumagal ng 15 taon o pataas ng makabagong electronic jeepney.
3. Ang Republic Act No. 10533 ay naglalayon na dagdagan ng 2 taon ang elementarya
4. Ang edukasyon ang pamana na hindi mananakaw ninuman.
5. Ang Blood transfusion ang pangunahing sanhi ng HIV.
6. Kasama ang laway na maaaring maging sanhi ng HIV.
7. Maaaring maging positibo sa HIV ang sanggol kung ang ina nito ay may HIV.
8. Sa administrasyon ng Dating Gloria Macapagal Arroyo naging kilala ang isyung dengvaxia.
9. Ang dapat lamang turukan ng dengvaxia ay ang kabataang hindi pa nagkakaroon ng dengue.
10. Ang AIDS ang unang virus na dumadapo sa katawan ng tao bago magkaroon ng HIV.

V. GENERALIZATION

Panuto: Sagutan ang Gawain sa Libro ng Kontekstwalisadong Komunikasyon sa Filipino pahina 160 hanggang 164 at ipasa ito bilang kahingian ng asignatura

VI. EVALUATION

Panuto. Basahin at unawain ang bawat tanong, Piliin ang letra ng tamang sagot.

1. Siya nag nagbigay ng layunin na magpatupad ng mga proyekto na makakatulong at makabubuti para sa mamamayan ng Pilipinas hinggil sa usapin ng kalusugan.
 - a. Department of Health
 - b. Health Center
 - c. Health Maintenance Organization
 - d. Philippines Health Insurance Organization
 2. Ito ang naging dominante sa isyu ng dengue sa administrasyon ng Dating Pangulong Benigno Aquino III na nagkaroon ng maraming biktima. Nagmula sa Sanofi Pharmaceutical Company
 - a. Dengvaxia
 - b. Malaria
 - c. Ebola Virus
 - d. Toxoid Vaccine
 3. Ito ang mismong virus na unang nakukuha na nagdudulot ng sakit na kung tawagin ay Aids
 - a. Dengvaxia
 - b. Malaria
 - c. Ebola Virus
 - d. HIV
 4. Ito ay isang proyekto na naglalayong unit-unting palitan ang mga jeepney na tumagal ng 15 taon o pataas ng mkabagong electronic jeepney.
 - a. Balik-eskwela Program
 - b. Pantawid Pamilya Program
 - c. Jeepney Modernization Program
 - d. Transportasyon
 5. Sila ang patuloy na nakikipaglaban upang tiyaking hindi mangyayari ang Jeepney Phase Out.
 - a. NHA
 - b. Piston
 - c. PSE
 - d. PSA
 6. Pinakapangunahing sanhi ng HIV
 - a. Pakikipagtalik
 - b. Pag-ibig
 - c. Paglalagay ng Tattoo
 - d. HIV
 7. Iba pang katawagan sa K-12 Curriculum.
 - a. Republic Act No. 10533
 - b. Republic Act No. 7783
 - c. Republic Act No. 7863
 - d. Republic Act No. 8980
8. Sa programang ito isinisawat ang hindi maayos na pamamalakad ng NHA para sa mga nasalanta ng bagyo at giyera.
- a. Wish ko lang

- b. T.V Patrol
 - c. Failon Ngayon
 - d. Jessica Sojo
9. Ilan ang Bilang ng mga batang naturukan ng dengvaxia na hindi pa nagkaka-dengue.
- a. 50,000
 - b. 60,000
 - c. 70,000
 - d. 80,000
10. Ito ay pinagkakakitaan ang mga Pilipinong nasa iskwater upang kumita nang pansarili
- a. Pagpatay
 - b. Akyat-bahay
 - c. Pagnanakaw
 - d. Squatting Syndicate
11. Pagtatayo ng bahay ng walang pahintulot sa may-ari ng lupa at kayang magkaroon ng sariling bahay.
- a. Professional Squatters
 - b. Akyat-bahat
 - c. Pagnanakaw
 - d. Squatting Syndicate
12. Ito ang tawag sa sanhi ng HIV kung saan makikita sa dugo, semilya, breastmilk at iba pang likido.
- a. Professional Squatters
 - b. Human Immuno Deficiency Syndrome
 - c. Retrovirus
 - d. Squatting Syndicate
13. Ito ang ibibigay sa mga drayber na downpayment upang makakuha ng E-Jeep.
- a. 60,000
 - b. 70,000
 - c. 80,000
 - d. 90,000
14. Siya ang tagapangulo ng pagkakaisa ng mga samahan ng Tsuper at Operators Nationwide.
- a. George Dela Costa
 - b. George Dela Cruz
 - c. George San Juan
 - d. George San Mateo
15. Ito ang tumutulong pinansyal sa mga nagnanais na magkaroon ng sariling tirahan.
- a. Pag-ibig
 - b. NHA
 - c. HIV
 - d. Aids
16. Ito ang isyung pangkalusugan na naging dominante noong panahon ng administrasyon ng Pangulong Benigno Aquino.
- a. Malaria
 - b. Aids

- c. HIV
 - d. Dengvaxia
17. Isang biologist na batay sa kanya ang naging problema ng dengvaxia ay kasalukuyan pa lamang itong inaaral at huli ng nadiskubre na kapag tinurukan ng dengvaxia ang hindi pa nagkakaroon ng dengue ay mas magiging malala ang makukuhang dengue nito.
- a. Josefino Camiso
 - b. Angel Alcala
 - c. Dave Arthur Robredo
 - d. Lourdes Cruz
18. Ano ang pangunahing layunin ng Jeepney Modernization Program.
- a. Pagsasagawa ng mas maraming jeepney
 - b. Pagpapabuti ng kalidad ng pampasaherong sasakyan
 - c. Pagpapalawak ng mga ruta ng jeepney
 - d. Pagpapababa ng pasahe
19. Anong kompanya ang nagdebelop ng Dengvaxia
- a. Pfizer
 - b. Sanofi Pharmaceutical
 - c. Merck
 - d. GlaxoSmithKline
20. Bakit nagkaroon ng kontrobersya ang Dengvaxia sa Pilipinas.
- a. Mga ulat ng masamang epekto at pagkamatay
 - b. Masyadong mahal ang bakuna
 - c. Maling impormasyon sa mga tao
 - d. Walang nakakaalam kung paano ito gamitin

VII. ASSIGNMENT

Instruction. Basahin at unawain ang tanong, Piliin ang letra ng tamang sago

1. Ang Jeepney Modernization Program ay naglalayon na palitan ang mga sasakyan na tumagal ng 15 taon o pataas ng makabagong electronic jeepney
- a. Tama
 - b. Mali
2. Ang Dengvaxia ay nirerekomendang gamitin sa mga taong hindi pa nagkakaroon ng dengue.
- a. Tama
 - b. Mali
3. Ang HIV ay ang pinalalang sakit mula sa AIDS
- a. Tama
 - b. Mali
4. Ang transportasyon ay ginagamit upang tayo ay makarating sa ating destinasyon.
- a. Tama
 - b. Mali
5. Ang layunin ng dengvaxia ay magpapababa ng lagnat.
- a. Tama
 - b. Mali

V. ANSWER KEY

ANALYSIS, APPLICATION, AND EXPLORATION	EVALUATION	ASSIGNMENT
1. Tama	1. A	1. A
2. Tama	2. A	2. B
	3. D	3. B
3. Mali	4. C	4. A
	5. B	5. B
4. Tama	6. A	
	7. A	
5. Mali	8. A	
	9. C	
6. Mali	10. D	
	11. A	
7. Tama	12. C	
	13. C	
8. Mali	14. D	
	15. B	
9. Mali	16. D	
	17. C	
10. Mali	18. B	
	19. B	
	20. A	